

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2023

Tomáš Mučka

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra soukromoprávních disciplín

Právní aspekty skončení služebního poměru

Bakalářská práce

Legal Aspects of Ending Service Relationship

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Anna Doležalová

AUTOR PRÁCE

Tomáš Mučka

Praha

2023

Čestné prohlášení

Tímto prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 7. 3. 2023

Tomáš Mučka

Poděkování

Na tomto místě bych velmi rád poděkoval mé vedoucí bakalářské práce paní JUDr. Anně Doležalové, za poskytnutí podpory a pomoci, cenných rad i přínosných konzultací, které mi poskytla při zpracovávání této bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá problematikou právních aspektů skončení služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, kteří jsou ve služebním poměru. Cílem práce bylo studium odborné literatury a charakteristiky služebního poměru příslušníků, s využitím vlastních profesních zkušeností, formulovat závěry a doporučení. Bakalářská práce vymezuje aktuální situaci příslušníků ve služebním poměru a problematiku skončení služebního poměru a s tím spojených náležitostí. Stěžejní část bakalářské práce se zabývá skončením služebního poměru příslušníků, kteří porušili služební slib tím, že se dopustili zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu.

KLÍČOVÁ SLOVA

bezpečnostní sbor * zákon o služebním poměru * služební poměr * služební funkcionář * právní aspekty * skončení služebního poměru * výsluhový příspěvek

ANNOTATION

Bachelor's thesis deals with the legal aspects of termination of the service relationship of members of security forces who are in employment. The aim of the thesis was to study professional literature and characteristics of employment relationship of members, using own professional experience, to formulate conclusions and recommendations. The bachelor's thesis defines the current situation of members in the service relationship and the associated requirements. The essential part of the bachelor's thesis deals with the termination of the service relationship of members who have violated the oath of office by committing reprehensible behavior that has the characteristics of a criminal act.

KEY WORDS

Security force * Law on Service of * staff ration * staff officer * legal aspects * termination of service * retirement allowance

Obsah

ÚVOD	8
1. PRÁVNÍ ÚPRAVA SLUŽEBNÍHO POMĚRU	10
1.1 Geneze právní úpravy služebního poměru	11
2. SYSTEMIZACE A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ	14
3. SKLADBA PŘÍSLUŠNÍKŮ V BEZPEČNOSTNÍCH SBORECH.....	15
4. ŘÍZENÍ VE VĚCECH SLUŽEBNÍHO POMĚRU.....	17
4.1 Účastníci řízení	17
4.2 Předmět řízení.....	19
4.3 Zahájení řízení	20
4.4 Zásady řízení.....	21
4.5 Rozhodnutí ve věcech služebního poměru	22
4.6 Řádné opravné prostředky	22
4.7 Mimořádné opravné prostředky.....	23
5. VZNIK SLUŽEBNÍHO POMĚRU	25
5.1 Služební slib	25
5.2 Podmínky pro přijetí do služebního poměru a přijímací řízení	26
5.3 Omezení některých práv příslušníka	29
6. SKONČENÍ SLUŽEBNÍHO POMĚRU	30
6.1 Způsoby skončení služebního poměru.....	30
6.1.1 Zrušení ve zkušební době.....	31
6.1.2 Uplynutí doby určité	31
6.1.3 Propuštěním.....	32
6.1.4 Úmrtím nebo prohlášením za mrtvého.....	32
6.1.5 Dovršením věku 65 let.....	32
7. PROPUŠTĚNÍ ZE SLUŽEBNÍHO POMĚRU PODLE § 42 ZÁKONA O SLUŽEBNÍM POMĚRU	33
7.1 Propuštění z důvodu pravomocného odsouzení pro trestný čin spáchaný úmyslně	34

7.2 Propuštění z důvodu pravomocného odsouzení pro trestný čin spáchaný z nedbalosti	35
7.3 Propuštění z důvodu odklonu z trestního řízení.....	35
7.4 Propuštění z důvodu uložení kázeňského trestu odnětí služební hodnosti.....	37
7.5 Propuštění z důvodu porušení omezení stanovená zákonem.....	38
7.6 Propuštění z důvodu pozbytí státního občanství	38
7.7 Propuštění z důvodu pozbytí zdravotní způsobilosti	39
7.8 Propuštění z důvodu odnětí osvědčení o tělesné zdatnosti.....	40
7.9 Propuštění z důvodu pozbytí osobnostní způsobilosti	40
7.10 Propuštění z důvodu omezení svéprávnosti	41
7.11 Propuštění z důvodu uplynutí doby zařazení v záloze pro přechodně nezařazené	42
7.12 Propuštění na žádost příslušníka.....	42
7.13 Propuštění z důvodu zániku platnosti osvědčení pro přístup k utajovaným informacím.....	43
7.14 Propuštění příslušníka na dobu určitou	43
8. PROPUŠTĚNÍ ZE SLUŽEBNÍHO POMĚRU Z DŮVODU PORUŠENÍ SLUŽEBNÍHO SLIBU	45
8.1 Rozhodnutí služebního funkcionáře o propuštění	49
9. VÝSLUHOVÉ NÁROKY PŘÍSLUŠNÍKŮ BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ.....	51
9.1 Odchodné.....	52
9.2 Výsluhový příspěvek	54
9.3 Úmrtné.....	55
9.4 Příspěvek na pohřeb	55
ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce jsou právní aspekty skončení služebního poměru. Uvedené téma jsem si zvolil zcela záměrně, protože jsem jednak příslušníkem bezpečnostního sboru a také proto, že zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů bude v následujících letech z části novelizován, kdy platnost novelizovaného zákona by měla nastat v roce 2024.

Příslušníci bezpečnostních sborů by měli znát zákon o služebním poměru a mít o něm povědomí, neboť z něj vyplývají určitá práva a povinnosti v rámci výkonu služby. V současné době se ve služebním poměru nachází přibližně šedesát tisíc státních zaměstnanců. „*Služební poměr je vztahem mezi Českou republikou a příslušníkem bez ohledu na to, v jakém bezpečnostním sboru je příslušník zařazen.*“¹ Tento právní vztah se však odlišuje od pracovněprávních vztahů, a to především od známějšího pracovního poměru, který je upraven příslušnými právními normami.

V první části této bakalářské práce jsem se zaměřil na samotnou analýzu právní úpravu služebního poměru a genezi právní úpravy služebního poměru, kdy na tuto kapitolu navazuje kapitola systemizace a organizační struktura bezpečnostních sborů v návaznosti na skladbu příslušníků bezpečnostních sborů, se kterými souvisí následující téma, a to samotné řízení ve věcech služebního poměru, což je důležitý proces z hlediska rozhodování a samotného vzniku či zániku předmětné věci týkající se samotného řízení.

Ve své druhé části bakalářské práce jsem se zaměřil na proces vzniku samotného služebního poměru a s tím spojené náležitosti, zejména pak specifika právních aspektů skončení služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, kteří jsou ve služebním poměru ve vztahu k České republice a dále s tímto spojených náležitostí, které jsou ukotveny ve znění ust. § 42 zákona číslo 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Samotný vznik služebního poměru a podmínky vzniku jsou u všech příslušníků stejné, ale samotné skončení služebního poměru je velmi specifické téma, neboť

¹ TOMĚK, Petr. *Slovník služebního poměru*. Olomouc: ANAG, 2009. Právo, s. 205.

příslušník bezpečnostního sboru skončí služební poměr jednou z variant, kterou umožňuje zákon o služebním poměru, a to jak dobrovolné skončení služebního poměru, anebo nedobrovolné skončení služebního poměru, kdy se příslušník dopustil zavrženíhodného jednání, právě tento důvod je velmi ožehavé téma z důvodu jeho posouzení.

V další části bakalářské práce specifikuji podmínky propuštění ze služebního poměru ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru, kdy samotné paragrafové znění je specifické vzhledem k několika současným splněným podmínkám, které musí být splněny, aby skončil služební poměr. Součástí této kapitoly je i podkapitola věnující se rozhodnutí služebního funkcionáře týkající se daného důvodu propuštění a dále je zde v podkapitole popsána samotná funkce zkráceného přípravného řízení.

V poslední kapitole jsem se zaměřil na výsluhové příspěvky, odchodné a další instituty, které náleží příslušníkům bezpečnostních sborů po skončení služebního poměru, jedná se o peněžité nároky případně nepeněžité nároky, které po skončení služebního poměru naopak příslušníkovi vznikají jako povinnosti.

Cílem bakalářské práce je především popsání kritérií skončení služebního poměru dle analýzy platného zákona o služebním poměru a analýza problematiky týkající se bezpečnostních sborů, konkrétně právních aspektů, které vznikají v rámci propuštění ze služebního poměru vlivem porušení služebního slibu tím, že se příslušník dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru, tedy se jedná o následné propuštění ze služebního poměru, které není dobrovolným rozhodnutím příslušníka.

1. PRÁVNÍ ÚPRAVA SLUŽEBNÍHO POMĚRU

Samotná právní úprava služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů je označována jako specifický zaměstnanecký vztah, který v minulosti prošel historicky dlouhým a poměrně komplikovaným vývojem. Bezpečnost České republiky je v obecné rovině zajištěna zejména Ústavním zákonem číslo 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.² V dnešní době jako služební poměry označujeme vztahy příslušníků bezpečnostních sborů podle služebního zákona, tedy zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, dále příslušníků ozbrojených sil podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, a také relativně nově právní vztahy státních zaměstnanců vykonávajících službu podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě.³ Působnost samotného zákona se vztahuje na všechny složky bezpečnostních sborů. Bezpečnostním sborem se rozumí Policie České republiky (dále jen „policie“), Vězeňská služba České republiky (dále jen „vězeňská služba“), Celní správa České republiky, (dále jen „celní správa“), Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „hasičský záchranný sbor“), Bezpečnostní informační služby, Úřad pro zahraniční styky a informace a také Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále jen „generální inspekce“).⁴ Každý z uvedených bezpečnostních sborů má za úkol plnit práva a povinnosti České republiky vůči příslušníkovi bezpečnostního sboru. Předmětem je regulace právních vztahů příslušníků bezpečnostního sboru. Vznik služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů je zakládán rozhodnutím služebního funkcionáře a není projevem oboustranné vůle účastníků. Zásada dobrovolnosti vzniku pracovněprávních vztahů zakotvená v čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je tudíž zachována i při vzniku služebního poměru příslušníka.⁵ Rozhodnutím služebním funkcionáře o přijetí do

² HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022.

³ BĚLINA, Miroslav. *Pracovní právo*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 322.

⁴ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁵ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

služebního poměru ale automaticky neznamena, že by mohl být občan České republiky proti své vůli povolán do služebního poměru a sloužil u bezpečnostního sboru či jiné této složky, což se z právního hlediska nazývá jako dualita práva, kdy právě služební poměr vznikne jednostranným rozhodnutím služebního funkcionáře, kterému ovšem musí předcházet dobrovolný projev vůle uchazeče o přijetí. Stát je v této roli označován jako zaměstnavatelský subjekt, kde se uplatňuje přísný centralismus řízení, což znamená, že tento proces řízení je soustředěn do jednoho organizačního článku, který je právě charakteristický pro bezpečnostní sbor. V roce 1992 vešel v platnost zákon číslo 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, a tak byl také koncepčně řazen jako zákon číslo 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, kdy právě tento zákon byl považován za první právní vztah mezi příslušníkem a bezpečnostním sborem.⁶

Služební poměr všech příslušníků, kteří jsou v bezpečnostních sborech, je vztahem k jednomu subjektu, tedy státu jako zaměstnavatele. Pokud by ale došlo k organizační změně, např. ke snižování stavu pozic, je možno dle zákona o služebním poměru příslušníka ustanovit na služební místo v jiném již zmíněném bezpečnostním sboru. Pro zajištění samotné stability bezpečnostního sboru bylo důležité v zákoně zakotvení tzv. definitivy, a to z důvodu, že služební poměr se odlišuje od soukromoprávních vztahů, zejména pak od pracovního poměru. Stabilita bezpečnostního sboru je velmi důležitá, proto služební poměr příslušníka bezpečnostního sboru musí být jako vztah odlišen od vztahu zaměstnaneckého a vztahu soukromoprávního. Příslušný zákon nám také stanoví některé činnosti, které jsou neslučitelné s výkonem státní služby, přičemž by tímto mohl být negativně ovlivněn výkon služby příslušníka.

1.1 Geneze právní úpravy služebního poměru

Vývoj právní úpravy služebního poměru se od svého prvopočátku odlišuje od právní úpravy ostatních zaměstnaneckých vztahů. Základem tehdejší právní úpravy v bezpečnostních sborech byla na našem území od 50 let 20. století

⁶ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

tzv. služební pragmatika, která byla obsažena v zákoně číslo 15/1914 ř. z., o služebním poměru státních úředníků a státních sluhů.⁷ Doba okolo roku 1918, kdy byla u moci Habsburské monarchie, došlo do jisté míry k ovlivnění vývoje bezpečnostních složek na našem území. V roce 1948 došlo k významné změně v právní úpravě činnosti novodobých policejních úřadů, nově vznikly dvě základní linie bezpečnostních složek, a to policie a četnictvo. V období tzv. první republiky byly tedy rozlišovány dva režimy právní úpravy služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Jednalo se o služební poměr osob vojenských (četnictvo)⁸ a služební poměr státních civilních zaměstnanců (policie)⁹.

Na základě sjednocení právních vztahů a zaměstnaneckých vztahů došlo v 60. letech minulého století ke změně, a to dle tehdejší právní úpravy ukotvené v zákoně č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, kdy v návaznosti na tento zákon byl přijat zákon č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, přičemž tento zákon představoval pro příslušníky bezpečnostních sborů zejména jeho zkvalitnění a s tím souvisí i jeho právní úprava, kterou tento zákon prošel.¹⁰

K další změně tehdejší právní úpravy služebního poměru došlo v roce 1989, tyto změny především souvisely s tehdejší dobou, kdy bývalé Československo bylo federativně uspořádaným státem, jehož výsledkem v roce 1990 bylo přijato opatření při tvorbě nového služebního zákona o služebním poměru. Výsledkem této úpravy byla odlišná úprava vyplývající ze zákona č. 334/1991 Sb., o služebním poměru policistů zařazených ve Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie, zákona číslo 410/1991 Sb., o služebním poměru příslušníků Policejního sboru Slovenské republiky, a ze zákona č. 186/1992 Sb.,

⁷ FIALA, Zdeněk. *Kázeňské trestání příslušníků bezpečnostních sborů*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2018. ISBN 978-80-7251-484-7.

⁸ Zákon č. 299/1920 Sb. z a n., o četnictvu, k tomu jej doplnil zákon č. 153/1923 Sb. z. a n., kterým se upravují některé služební poměry četnictva a některé četnické požitky.

⁹ Zákon č. 230/1922 Sb., o sboru stráže bezpečnosti, a na jeho základě vydaným nařízením ministra vnitra č. 295/1922 Sb. z. a n., č. 230 Sb. z. a n., o sborech stráže bezpečnosti.

¹⁰ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

o služebním poměru příslušníků Policie České republiky.¹¹ Uvedený zákon byl ale mnohokrát novelizován, ale jeho kvalita se zásadně nezměnila. Působnost tohoto zákona se vztahovala v tehdejší době na příslušníky Policie České republiky a příslušníky Vězeňské služby.

Samotná policie České republiky byla zřízená zákonem číslo 283/1991 Sb., o Policii České republiky s účinností od 15. července roku 1991 a to jako ozbrojený bezpečnostní sbor s názvem Police České republiky.¹² Policie České republiky je dle zákona definována jako jednotný, ozbrojený bezpečnostní sbor. Vzhledem k nejednotnosti právní úpravy v oblasti bezpečnostních sborů došlo v průběhu času k zahájení legislativní práce na přípravu vzniku nové jednotného a uceleného zákona, jehož výsledkem je současná právní úprava zákona 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“). Účinnost tohoto zákona nastala dne 1. ledna roku 2007, tento zákon o služebním poměru je v platnosti do současné doby.

¹¹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

¹² HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. ISBN 978-80-7251-527-1.

2. SYSTEMIZACE A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ

Systemizace bezpečnostních sborů ve znění ust. § 4 zákon o služebním poměru, je z hlediska použití různých nástrojů nebo úkolů důležitá, a to zejména proto, aby bylo dosaženo požadovaných cílů, a dále se jedná o určitou cestu, jak optimálně uspořádat organizační strukturu z hlediska stanovení počtů služebních míst příslušníků bezpečnostních sborů a dalších požadavků.¹³ Systemizace na každý kalendářní rok zahrnuje celkový počet služebních míst příslušníků, a to včetně záloh a občanských zaměstnanců a objemu prostředků na jejich služební příjmy. Systemizace bezpečnostních složek je vždy na následující kalendářní rok schvalována vládou.

Co se týče systemizace služebních míst, tak se stanoví počty příslušníků jednotlivých organizačních celků sboru, a to z hlediska počtu a úrovně tarifních tříd. Tento typ systemizace služebních míst je důležitý pro přesné rozložení sil v jednotlivých organizačních částech.

Návrh systemizace připravují ředitelé bezpečnostních sborů v součinnosti se svými podřízenými, přičemž samotný návrh systemizace je předložen ministru vnitra. Ministr vnitra poté samotný návrh systemizace předkládá vládě, která jej schvaluje, jak již bylo zmíněno.

Organizační struktura bezpečnostních složek je založena na jednotlivém uspořádání organizačních článků bezpečnostních složek, podle potřeb daného bezpečnostního sboru. Návrh organizační struktury bezpečnostního sboru připravuje ředitel bezpečnostního sboru a schvaluje jej podle vládou schválené systemizace nadřízený ředitel bezpečnostního sboru, v případě zpravodajské služby schvaluje organizační strukturu ředitel zpravodajské služby.¹⁴

¹³ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

¹⁴ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

3. SKLADBA PŘÍSLUŠNÍKŮ V BEZPEČNOSTNÍCH SBORECH

Každý bezpečnostní sbor v České republice je tedy tvořen z příslušníků bezpečnostních sborů. Určitý počet příslušníků bezpečnostních sborů z hlediska jejich pravomocí tvoří vedoucí příslušníci. Vedoucí příslušník má určité pravomoci a kompetence, mezi které patří řídit, organizovat a kontrolovat službu a výkon služby jemu podřízených příslušníků bezpečnostního sboru. Všichni vedoucí příslušníci mají ale také kázeňskou pravomoc, která je opravňuje jednat ve věcech kázeňského řízení. Z těchto vedoucích příslušníků se nám ale dále vyčleňuje menší skupina příslušníků, těmito jsou služební funkcionáři s personální pravomocí. Jak jsme si již řekli, všichni vedoucí příslušníci mají kázeňskou pravomoc, přičemž služební funkcionář je také vedoucím příslušníkem bezpečnostního sboru, ale ten má dále navíc pravomoc personální, a právě pouze tito rozhodují ve věcech služebního poměru.

Jak již bylo zmíněno, pravomoc jednat ve věcech služebního poměru mají služební funkcionáři. Služební funkcionáři totiž jednají a rozhodují ve věcech služebního poměru jménem státu, avšak musí mít k tomu oprávnění, přičemž samotný služební funkcionář je zpravidla ředitelem bezpečnostního sboru. *„Služební funkcionář může v souladu s čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod jednat a rozhodovat o právech a povinnostech vyplývajících z tohoto poměru pouze v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“*¹⁵ *„Pravomoc služebního funkcionáře jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru je dána nejen pro věci vzniku, změny či zániku služebního poměru, ale i pro nároky s existencí či zánikem služebního poměru související, a to i v případech, kdy služební poměr skončil.“*¹⁶

Primární pravomoc jednat a rozhodovat jménem České republiky ve věcech služebního poměru mají ředitelé bezpečnostních sborů. Zákon o služebním poměru v tomto směru umožňuje, stejně jako tomu bylo v dřívějšíku, tzv. personální pravomoci v oblastech rozhodování ve věcech služebního

¹⁵ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019, str. 546. ISBN 978-80-7554-234-2.

¹⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 489/2014 ze dne 17.7.2014.

poměru, když zmocňuje ředitele bezpečnostního sboru, aby část své pravomoci přenesl na vedoucí organizačních částí bezpečnostního sboru a současně stanovil rozsah této personální pravomoci. Například u policie by služebním funkcionářem s přenesenou pravomocí byl, za použití § 6 zákona číslo 273/2008 Sb., ředitel útvaru s celostátní působností, velitel krajského ředitelství a ředitel oblastního nebo obvodního ředitelství policie.¹⁷ Takové přenesení pravomoci lze uskutečnit ale s ohledem na význam jeho rozhodování, které se projednávána věc týká. Většina ředitelů bezpečnostních sborů často přenáší svoji personální pravomoc nejen na ostatní vedoucí v nižších organizačních článcích bezpečnostního sboru, které jsou uvedeny v příslušných zákonech. Vzhledem k tomu, že služebními funkcionáři mohou být i ústavní činitelé (např. ministr), je pochopitelné, že ti být ve služebním poměru nemusí. V podmínkách rozhodování ve věcech služebního poměru by pak mělo přirozeně platit, že služební funkcionář pověří úkony v řízení nadřízeného účastníka, je-li to s ohledem na okolnosti možné a vhodné.

¹⁷ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

4. ŘÍZENÍ VE VĚCECH SLUŽEBNÍHO POMĚRU

V uvedené kapitole se budeme věnovat řízení ve věcech služebního poměru, neboť jde o velmi důležitý proces, se kterým se spojuje samotný vznik služebního poměru, ale také samotné skončení služebního poměru. V řízení ve věcech služebního poměru se rozhoduje o subjektivních právech nebo povinnostech účastníků řízení ve věcech služebního poměru, kdy samotné řízení ve věcech služebního poměru je upraveno ve znění ust. § 169 až ust. § 196, zákon o služebním poměru.

Řízení ve věcech služebního poměru chápeme jako zákonem upravený postup, kterým se rozhoduje o právech a povinnostech účastníka, kdy tento postup nám definuje určitý soubor pravidel a povinností, které je nezbytné dodržet v rámci řízení a zejména to, jak se to týká služebních funkcionářů a jejich role v samotném řízení. A to jednak v řízení týkající se řízení o změnách služebního poměru nebo kázeňská řízení. Služební předpisy značným způsobem ovlivňují samotné řízení ve věcech služebního poměru, přičemž ředitel bezpečnostního sboru v tomto směru uplatňuje svojí personální pravomoc, která je mu svěřená.

Řízení ve věcech služebního poměru je upraveno v zákoně o služebním poměru, v němž jsou obsažena všechna potřebná ustanovení, kterým se samotné řízení řídí, potažmo kterými se služební funkcionář řídí v rámci vedení řízení a subsidiárně se používá správního řádu v případech, kdy je potřeba učinit nějaký procesní úkon, který není upraven v zákoně o služebním poměru. V řízení ve věcech služebního poměru se tedy postupuje souběžně a přednostně dílem podle úpravy zvláštní, která je obsažena v zákoně o služebním poměru, ve zbytku návazně podle úpravy obecné a podle správního řádu.¹⁸

4.1 Účastníci řízení

Ve znění ust. § 169, zákon o služebním poměru, je vymezeno, kdo je účastníkem řízení ve věcech služebního poměru. V daném paragrafovém znění je citováno, že řízení ve věcech služebního poměru nemůže existovat

¹⁸ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

bez účastníků řízení, neboť by rozhodnutí ve vztahu k dané osobě postrádalo smysl.¹⁹ Obecně vzato účastníkem řízení je osoba, se kterou je řízení vedeno.

Za účastníka řízení se považuje příslušník, bývalý příslušník, pozůstalý po příslušníkovi a v řízení o jednání, které má znaky přestupku, též navrhovatel.²⁰ Řízení ve věcech ve služebním poměru se vztahuje také na bývalé příslušníky bezpečnostního sboru a také pozůstalé, kdy toto upravuje ust. § 110, zákon o služebním poměru, v něm je ale tento okruh vymezen. V řízení ve věcech služebního poměru účastník řízení získává procesní postavení, a to okamžikem zahájení řízení, přičemž však okruh účastníků řízení není nijak významný pro zahájení řízení, ale i přesto má svůj význam nebo mu po celou dobu musí být věnována pozornost. Nutno ale podotknout, že služební funkcionář není účastníkem řízení.

Účastník řízení ve věcech služebního poměru má dle zákona o služebním poměru jistá práva a povinnosti, což je obsaženo v znění ust. § 174 odst. 1. Mezi taková práva patří:

- a) nahlížet do spisu a pořizovat si z něj výpisy, navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení svých práv a oprávněných zájmů, vyjádřit v řízení své stanovisko, klást otázky svědkům a znalcům,
- b) vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění.²¹

Mezi povinnosti účastníka ve věcech služebního poměru patří také povinnost postupovat tak, aby samotné řízení nijak nestěžoval a nezpůsobil jeho průtahy.

¹⁹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

²⁰ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

²¹ § 174 odst. 1 písm. a), písm. b) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

4.2 Předmět řízení

Předmětem řízení ve věcech služebního poměru je rozhodovací činnost služebního funkcionáře, který rozhoduje ve věcech konkrétního posuzovaného případu, výsledkem je vydání samotného rozhodnutí.²²

V samotném řízení ve věcech služebního poměru však najdeme ustanovení, na která se řízení ve věcech služebního poměru nevztahují, a to dle ust. § 171, zákon o služebním poměru:

- a) přijímací řízení,
- b) služební hodnocení,
- c) vyslání na služební cestu,
- d) vyslání na studijní pobyt,
- e) vyslání na ozdravný pobyt,
- f) nařízení služební pohotovosti,
- g) rozvržení doby služby v týdnu,
- h) nařízení služby přesčas,
- i) určení nástupu dovolené a odvolání z ní,
- j) udělování služebního volna s poskytnutím služebního příjmu a
- k) přiznání stabilizačního příspěvku.²³

Důvody, proč se řízení ve věcech služebního poměru nevztahují v uvedených písm. a) až j), jsou zřejmé již z výkladu znění, kdy výkon služby se nevztahuje na čas a místo, kde jsou vykonávána příslušníkem.

Na základě novely zákona číslo 163/2019 Sb., byl tento okruh výluk rozšířen o přiznání stabilizačního příplatku, což je v současné době aktuální téma, a to vzhledem k velkému odlivu příslušníků bezpečnostních sborů. K vyloučení o nepřiznání stabilizačního prostředku by bylo možné jen za okolností, kdy ředitel bezpečnostního sboru, kterým je stanoven předpis na délku a výši

²² TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

²³ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

stabilizačního příspěvku, neponechá žádný prostor pro rozhodování služebního funkcionáře ve vztahu ke konkrétnímu příslušníkovi či skupině příslušníků.

Musíme ale zdůraznit, že tento výčet výjimek z řízení, které jsou obsaženy ve znění ust. § 171, zákon o služebním poměru, je pouze taxativní, neboť v ostatních případech, se kterými zákon počítá nebo nepočítá, se v rámci formalizovaného řízení, ve kterém je rozhodováno služebním funkcionářem, který také vydává rozhodnutí, zachovává subjektivního práva a povinností ochrany.²⁴

4.3 Zahájení řízení

Řízení ve věcech služebního poměru je ukotven v ust. § 178, zákon o služebním poměru, kdy je tento proces členěn do několika fází, první fází řízení ve věcech služebního poměru je samotné zahájení řízení, přičemž může být zahájeno samotným příslušníkem bezpečnostního sboru nebo z podnětu bezpečnostního sboru.²⁵

Zahájení řízení samotným příslušníkem, tedy účastníkem řízení, je zahájeno dnem, kdy samotný návrh na zahájení řízení obdrží příslušný služební funkcionář.

Zahájení řízení z moci úřední je úkon služebního funkcionáře, který při zahájení řízení vychází z vlastních zjištění nebo z podnětu jiných osob, přičemž musí posoudit, jak bude v dané věci dále postupovat. V tomto případě je řízení zahájeno dnem, kdy služební funkcionář učiní první právní úkon vůči účastníku řízení.

Řízení ve věcech služebního poměru je neveřejné a výsledkem je rozhodnutí služebního funkcionáře ve věcech služebního poměru, a to na základě shromážděných podkladů pro vydané rozhodnutí. Výsledkem řízení ve věcech služebního poměru je již zmíněné rozhodnutí, které musí obsahovat všechna

²⁴ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

²⁵ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

zákonem stanovená kritéria a poučení o opravném prostředku, kterým je odvolání, rozklad, obnova řízení a přezkumné řízení.

V řízení ve věcech služebního poměru se objevuje i zásada dvoustupňového řízení, které poskytuje účastníkům řízení, kteří nesouhlasí s rozhodnutím, ať už z hlediska zjištěného skutkového stavu nebo z hlediska právní kvalifikace, podat proti němu již zmíněný opravný prostředek k orgánu druhé instance.

4.4 Zásady řízení

V řízení ve věcech služebního poměru se postupuje dle určitých zásad řízení. Zásady řízení ve věcech služebního poměru se uplatňují a vycházejí nejen z principů ústavního pořádku, ale uplatňuje se zde i judikatura tuzemských i mezinárodních soudů. Zásady řízení mají zásadní význam pro výklad služebního zákona, přičemž jednotlivé zásady se přitom neuplatňují jako každá zvlášť, ale vnitřně spolu souvisí a vzájemně se doplňují a prolínají, jak je tomu např. v trestním řízení. Mezi tyto zásady v řízení ve věcech služebního poměru patří zejména:

- a) zásada zákonnosti - služební funkcionář musí postupovat a rozhodovat vždy v mezích zákona,
- b) zásada rovnosti účastníku řízení před zákonem - zákaz jakéhokoliv zvýhodňování některého účastníků řízení ve věcech služebního poměru,
- c) zásada oficiality - služební funkcionář zahajuje řízení na základě vlastního podnětu a určuje předmět řízení,
- d) zásada materiální pravdy - povinnost služebního funkcionáře objektivně zjistit skutkový stav věci,
- e) zásada vyšetřovací - služební funkcionáři musí prokázat skutečnosti, z nichž se vychází při rozhodování,
- f) zásada dvoustupňového řízení - tato zásada dává možnost účastníkovi řízení ve věcech služebního poměru podat řádný opravný prostředek proti rozhodnutí.

4.5 Rozhodnutí ve věcech služebního poměru

Rozhodnutí služebního funkcionáře je výsledkem celého procesu řízení ve věcech služebního poměru, přičemž samotné rozhodnutí je individuální správní akt vydaný příslušným služebním funkcionářem. Rozhodnutí ve věcech služebního poměru musí být v souladu s právními předpisy, být obsahově určité a musí obsahovat předepsané náležitosti.

Mezi takové náležitosti patří výrok, který řeší otázku samotného předmětu rozhodnutí. Z výrokové části musí být jasné, co bylo jádrem celého rozhodnutí a na základě jakých právních ustanovení bylo rozhodováno.²⁶

Další nezbytnou součástí rozhodnutí je odůvodnění služebního funkcionáře, které udává, z čeho při samotném rozhodnutí služební funkcionář vycházel, krom případu, kdy je vyhověno žádosti účastníka řízení.²⁷ Odůvodnění má přesvědčit účastníka řízení o správném postupu služebního funkcionáře při samotném vydání rozhodnutí. V odůvodnění musí vždy služební funkcionář uvést, a to bezpodmínečně, z jakých důkazů vycházel.

Poslední nezbytnou součástí rozhodnutí je poučení o odvolání, ve kterém je uvedeno, zda se jedná o rozhodnutí konečné, nebo zda je možné proti němu podat odvolání, tedy využít opravného prostředku. V tomto směru existují řádné opravné prostředky a mimořádné opravné prostředky.

4.6 Řádné opravné prostředky

Mezi řádné opravné prostředky řadíme odvolání a rozklad, které směřují proti rozhodnutí, která ještě nenabyla právní moci.

- a) Odvolání – je nejčastěji uplatňovaným typem řádného opravného prostředku, které je obsaženo a zakotveno ve znění ust. § 190, zákon o služebním poměru, kdy toto může podat účastník řízení do 15 dnů ode dne doručení

²⁶ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

²⁷ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

rozhodnutí, přičemž je směřováno ke služebnímu funkcionáři, který rozhodnutí vydal.²⁸ Odvolání nemá odkladný účinek s výjimkou odvolání proti rozhodnutí o kázeňském trestu, případně náhradě škody. Odvolání vždy směřuje k prvostupňového orgánu, tudíž k tomu služebnímu funkcionáři, který v dané věci rozhodl. Služební funkcionář může v dané věci rozhodnout znovu za užití tzv. autoremedury, kdy v plném rozsahu vyhoví účastníkovi řízení. V opačném případě postoupí se svým stanoviskem odvolání nadřízenému orgánu.

- b) Rozklad – je řádným opravným prostředkem dle ust. § 191, zákon o služebním poměru, které je směřováno proti rozhodnutí předsedy vlády, ministra nebo vládou určeného člena vlády, a to do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí.²⁹ O rozkladu dle § 191 odst. 2 zákona o služebním poměru rozhoduje služební funkcionář, který napadené rozhodnutí vydal, přičemž se postupuje podle § 190 zákona o služebním poměru.³⁰

4.7 Mimořádné opravné prostředky

Mezi mimořádné opravné prostředky řadíme obnovu řízení a přezkumné řízení, která směřují proti rozhodnutí, jež nabyla právní moci.

- a) Obnova řízení – je mimořádným opravným prostředkem dle ust. § 192 zákona o služebním poměru, kdy účelem je odstranit nedostatky ve skutkovém zjištění některých pravomocných rozhodnutí, v těch případech, kdy příčiny zjištěných nedostatků vyšly najevo teprve po právní moci původního rozhodnutí, kdy příčinami jsou nové skutečnosti nebo důkazy, které odůvodňují mimořádný průlom do nezměnitelnosti a závaznosti rozhodnutí.³¹

²⁸ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

²⁹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

³⁰ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

³¹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

Ze strany účastníka řízení je možno do 90 dnů, kdy se dozvěděl o nových skutečnostech, které existovali v době původního řízení, podat žádost na obnovu řízení, avšak nejpozději do 4 let nabytí právní moci rozhodnutí, přičemž nové řízení vede služební funkcionář, který rozhodnutí vydal.³²

- b) Přezkumné řízení – je mimořádným opravným prostředkem dle ust. § 193 zákona o služebním poměru, kdy jak účastník řízení, tak služební funkcionář může proti pravomocnému rozsudku podat přezkumné rozhodnutí, domnívá-li se, že uvedené rozhodnutí je v rozporu s právním předpisem, které přezkoumává příslušný ministr.³³ Přezkumné řízení lze zahájit nejdéle do 4 let ode dne nabytí právní moci přezkoumávaného rozhodnutí a rozhodnutí v přezkumném řízení lze vydat do 5 let ode dne nabytí právní moci přezkoumávaného rozhodnutí.³⁴

³² TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

³³ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

³⁴ § 193 odst. 4 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

5. VZNIK SLUŽEBNÍHO POMĚRU

Uvedená kapitola pojednává o vzniku služebního poměru a jeho podmínkách, které jsou dány zákonem o služebním poměru. Všechny zákonem dané podmínky musí být splněny, aby mohl vzniknout služební poměr. Vznik služebního poměru se svou formou a obsahem liší od vzniku pracovněprávního vztahu, a to především z důvodu, že příslušníkovi bezpečnostních sborů vzniká služební poměr až po splnění předem daných podmínek, které musí uchazeč splnit, aby mohl samotný vznik služebního poměru vzniknout.³⁵ Služební poměr tedy nevzniká oboustranným projevem vůle, jak je tomu u pracovněprávního vztahu, ale jednostranným rozhodnutím služebního funkcionáře, kdy podmínky samotného vzniku jsou ukotveny v znění ust. § 13 až ust. § 15 zákona o služebním poměru.

Samotný služební poměr vzniká dle ust. § 17 odst. 1, zákon o služebním poměru, rozhodnutím služebního funkcionáře, kdy je příslušník ustanoven do služební hodnosti a na služební místo. V tomto směru můžeme pozorovat odchylku v soukromoprávním zaměstnaneckém vztahu, kdy tento vztah vzniká projevem dvoustranné vůle. Služební poměr příslušníka tedy vzniká dnem přijetí do služebního poměru, a to na dobu určitou, tedy na 3 roky. Dnem po uplynutí doby určité ale příslušníkovi vzniká služební poměr na dobu neurčitou, kdy musí být splněny dvě podmínky. První z nich je zdárné vykonání služební zkoušky a druhá z nich je ta, že podle závěru služebního hodnocení musí příslušník dosahovat alespoň dobrých výsledků výkonu služby.

5.1 Služební slib

Každý příslušník před přijetím k bezpečnostnímu sboru skládá služební slib, který je součástí služební přísahy. Samotný služební slib zní: *„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti*

³⁵ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

*budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.*³⁶ Služební slib se považuje za složený, stvrdí-li jej uchazeč svým podpisem. V případě, že uchazeč služební slib odmítne složit, anebo jej složí s výhradami, tak jeho služební poměr nevznikne. Příslušník bezpečnostního sboru dále slibuje, že bude nestranný a bude důsledně dodržovat nejen právní předpisy, ale také vnitřní předpisy bezpečnostního sboru a dále pokyny, rozkazy nebo příkazy svých nadřízených. Příslušník však také slibuje, že se bude chovat vždy tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Porušení služebního slibu úzce souvisí s propuštěním, kdy se příslušník dopustí zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru, jak je uvedeno v § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru. Aby byl příslušník propuštěn ze služebního poměru, postačí k tomu pouze porušení části služebního slibu např. nesplnění rozkazu.

Po složení slavnostního slibu příslušník získává určité postavení, a to ve smyslu toho, že musí prosazovat zájmy státu, přičemž mu jsou svěřena určitá práva a povinnosti. Služební slib je součástí celé délky trvání služebního poměru.

5.2 Podmínky pro přijetí do služebního poměru a přijímací řízení

Aby byl uchazeč přijat do služebního poměru, musí splnit několik souběžných podmínek, které jsou dané zákonem o služebním poměru. Příslušníci bezpečnostních sborů by měli splňovat určité požadavky a měli by být potřebně kvalifikováni, fyzicky, osobnostně a zdravotně způsobilí pro výkon služby.

Do služebního poměru může být přijat uchazeč, který je občanem České republiky. Pokud má uchazeč i jiné občanství, tak toto není překážkou pro přijetí k bezpečnostnímu sboru.

Každý uchazeč musí o přijetí k bezpečnostnímu sboru písemně požádat, žádost musí mít písemnou formu a minimální věková hranice uchazeče je 18 let. Žádost o přijetí se doručuje na příslušné personální oddělení bezpečnostních složek. Uchazeč, který projde přijímacím řízením, musí být písemně vyrozuměn o tom,

³⁶ § 17 odst. 3 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

jak přijímací řízení skončilo, a to jak v kladném, tak v záporném případě. Jednotlivé bezpečnostní sbory mají na svých internetových stránkách uvedeny vzory žádosti o přijetí do služebního poměru a také informace ohledně daných požadavků k přijetí.

Dalším kritériem, které musí uchazeč k bezpečnostnímu sboru splnit, je to, aby byl bezúhonný. „*Bezúhonnost uchazeče o přijetí byla do značné míry ztotožněna s jeho trestní zachovalostí.*“³⁷ Jinými slovy, uchazeč by neměl mít žádnou trestní minulost, podmínky bezúhonnosti jsou ukotveny ve znění § 14 zákona o služebním poměru. Uchazeč o přijetí k bezpečnostnímu sboru v rámci dokázání bezúhonnosti dodává opis z trestního rejstříku. Bezpečnostní sbor může využít i dalších oprávnění k přijetí uchazeče a posouzení jeho bezúhonnosti uchazeče, a to např. šetřením v místě bydliště a pověsti uchazeče k jeho chování, aby byla jistota o tom, že bude přijat bezúhonný člověk.

Uchazeč o přijetí by měl také splňovat určitý stupeň vzdělání stanovené pro služební místo, na které by měl být ustanoven. Ve výjimečných případech a v důležitém zájmu služby může být příslušník zpravodajské služby přijat do služebního poměru. Určitým stupněm vzdělání je myšleno, aby uchazeč disponoval středoškolským vzděláním zakončeným maturitou, tudíž dalším dokladem pro doložení k přijetí je doložení maturitního vysvědčení. Zákon o služebním poměru připouští i variantu přijetí příslušníka s výučním listem, avšak tento je zařazen do 1. tarifní třídy a pro případný postup je potřeba si středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou dodělat.

Uchazeč do služebního poměru by měl být také zdravotně způsobilý, uchazeč o přijetí je posuzován poskytovatelem pracovnělékařských služeb z oboru všeobecného praktického lékařství, kdy se posuzuje zdravotní způsobilost uchazeče a taktéž osobnostní způsobilost. Osobnostní vyšetření, tj. psychologické vyšetření vyhotovuje psycholog bezpečnostního sboru a zkoumá osobnostní charakteristiky uchazeče, které jsou předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, neboť práce v bezpečnostním sboru vyžaduje určitou psychickou odolnost.

³⁷ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. Olomouc: ANAG, 2009, str. 18. ISBN 978-80-7263-541-2.

Zákon o služebním poměru také zakotvuje předpoklad fyzické způsobilosti uchazeče, kdy požadavky stanovuje ředitel bezpečnostního sboru interním služebním předpisem pro výkon služebního místa, na které má být přijatý uchazeč ustanoven. V rámci přijímacího řízení se zpravidla postupuje tak, že uchazeč nejdříve splní testy fyzické způsobilosti a poté absolvuje psychologické vyšetření a až poté zdravotní prohlídku.

Uchazeč do služebního poměru musí být také plně svéprávný, kdy svéprávnost je definována v § 15 odst. 2 zákona číslo 89/2012 Sb., takto: „Svéprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat).“³⁸ Svěprávnosti osoba nabývá dovršením 18 let.

Bude-li příslušník ustanoven na služební místo, pro které se vyžaduje způsobilost, má oprávnění se seznamovat s utajovanými informacemi podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, má-li být ustanoven na služební místo, pro které se tato způsobilost vyžaduje.³⁹ Utajovaná informace je taková informace nebo obsah, který může způsobit újmu státu, nebo může být pro tento zájem nevhodná, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací.

Všechny tyto uvedené podmínky musí být splněny současně, aby mohl být uchazeč o služební poměr přijat k bezpečnostnímu sboru, a to bez výjimky. Pokud jsou splněny všechny tyto podmínky, příslušník bezpečnostního sboru vstoupí do služebního poměru.

Můžeme se ale však i setkat s případy, kdy dojde k opakovanému přijetí příslušníka k bezpečnostnímu sboru, přičemž ale není zákonem o služebním poměru stanovena žádná lhůta, která by omezovala nebo zakazovala opětovně přijetí příslušníka.

³⁸ ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. Praha: WoltersKluwer, 2019. Komentáře (WoltersKluwer ČR), s. 154. ISBN 978-80-7598-656-6.

³⁹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

5.3 Omezení některých práv příslušníka

Po přijetí do služebního poměru příslušníkovi bezpečnostního sboru některá práva vznikají, anebo se některá omezují. Uchazeč, který chce vstoupit do služebního poměru, potažmo ani příslušník bezpečnostních složek, nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí, a jde-li o služební poměr příslušníka zpravodajské služby, nesmí být ani členem žádné odborové organizace, kdy v rámci přijetí k bezpečnostnímu sboru i toto uchazeč stvrzuje podpisem čestného prohlášení.

Dalším omezením některých práv příslušníka bezpečnostního sboru je zákaz členství v řídicích nebo kontrolních orgánech právnických osob za předpokladu, že provozují podnikatelskou činnost, s výjimkou příslušníků, které do těchto orgánů vyslal přímo bezpečnostní sbor.⁴⁰

Výše uvedené podmínky platí po celou dobu délky trvání služebního poměru, vyjma omezení některých práv příslušníka bezpečnostních sborů, které se vztahují také na zákaz jakékoliv výdělečné činnosti, bez souhlasu ředitele bezpečnostního sboru. Ředitel bezpečnostního sboru tuto činnost povoluje na základě služebního předpisu. Mezi nejčastější žádosti o schválenou výdělečnou činnost ze strany ředitele bezpečnostního sboru patří pedagogická činnost, umělecká činnost či vedoucí na dětském táboře.

⁴⁰ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

6. SKONČENÍ SLUŽEBNÍHO POMĚRU

Samotné skončení služebního poměru by se pro mnoho příslušníků dalo nazvat novou etapou života. Skončení služebního poměru vymezeno v znění ust. § 41 zákona o služebním poměru vzniká pouze na základě konkrétní právní skutečnosti, na kterou se vztahují konkrétní právní účinky. Vymezení právní skutečnosti má význam pro zajištění určité stability služebního poměru příslušníků bezpečnostního sboru.⁴¹ Skončení služebního poměru znamená pro účastníka služebního poměru zánik většiny práv a povinností, které plynuly obsahem jeho služebního poměru. Služební poměr příslušníka končí rozhodnutím služebního funkcionáře nebo zrušením služebního poměru ze strany příslušníka bezpečnostního sboru, který se v době služebního poměru nacházel ještě ve zkušební době. Služební poměr může být také ukončen nezávisle na vůli účastníků služebního poměru, a to v případech:

- a) uplynutí doby, na niž byl služební poměr stanoven,
- b) dosažení stanoveného věku,
- c) smrtí příslušníka.⁴²

6.1 Způsoby skončení služebního poměru

Stejně tak jako samotný vznik služebního poměru, tak i skončení služebního poměru je proces, ve kterém je rozhodováno služebním funkcionářem. Služební poměr příslušníka bezpečnostních sborů podle znění ust. § 41 zákona o služebním poměru, skončí:

- a) zrušením ve zkušební době,
- b) uplynutím doby určité,
- c) propuštěním,
- d) úmrtím nebo prohlášením za mrtvého,

⁴¹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁴² TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

e) dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž příslušník dovršil věku 65 let.⁴³

6.1.1 Zrušení ve zkušební době

Zrušení služebního poměru ve zkušební době je ukotveno v § 41a) zákona o služebním poměru. Ve zkušební době může příslušník bezpečnostních sborů ukončit služební poměr i bez udání svého důvodu, kdy tato účinnost nastala novelou zákona o služebním poměru od 1. ledna 2018.⁴⁴ Příslušník může sám ukončit služební poměr, a to bez udání důvodů, kdy jako důvod může být např. nenaplnění očkování od dané práce, nebo lepší nabídky práce ze soukromého sektoru. Tak samo může být příslušníkovi zrušen ze strany bezpečnostního sboru služební poměr ve zkušební době, a to např. z důvodu jeho nekázně. Služební poměr příslušníka bezpečnostních sborů skončí i po uplynutí 5 kalendářních dnů, kdy doručí rozhodnutí o ukončení služebního poměru služebnímu funkcionáři, nebo písemně oznámí toto rozhodnutí bezpečnostnímu sboru, nejpozději však uplynutím zkušební doby. O skončení služebního poměru ve zkušební době se nevydává rozhodnutí ve věcech služebního poměru.

6.1.2 Uplynutí doby určité

U příslušníka bezpečnostních sborů má doba určitá značný význam, neboť příslušník, který nastupuje k bezpečnostnímu sboru v době 3 let, sám přichází na to, co ho zajímá a kam by jeho kroky měly postupem času směřovat v rámci profese u bezpečnostního sboru. U bezpečnostních složek existuje různorodá škála pozic, a to např. psovod, kriminalistický technik případně služba u speciální pořádkové jednotky, kdy právě uvedená doba 3 let by měla příslušníkovi ukázat jeho cíl dle jeho požadavků od dané pozice.

⁴³ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁴⁴ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

Uplynutím doby určité skončí služební poměr v délce trvání 3 let, přičemž je tato doba započítávána od prvního dne přijetí do služebního poměru, pakliže v této době nevykonal příslušník služební zkoušku, nebo služební zkoušku nevykonal úspěšně.⁴⁵ Doba určitá může být příslušníkovi prodloužena, pokud příslušníkovi brání pro vykonání služební zkoušky nějaká závažná překážka. Pokud tato překážka pomine, je příslušník povinen do 1. měsíce služební zkoušku vykonat. Pokud příslušník bezpečnostního sboru ve stanovené lhůtě nesloží služební zkoušku, služební poměr ze zákona o služebním poměru skončí.

6.1.3 Propuštěním

Tímto způsobem propuštění se jedná o jednostranné rozhodnutí služebního funkcionáře o propuštění, kdy se dle mého názoru jedná o nejdiskutovanější a nejproblematictější ze způsobů ukončení služebního poměru, přičemž důvody propuštění jsou uvedeny v znění ust. § 42 zákona o služebním poměru, ale tomuto paragrafovému znění je věnována samostatná kapitola.

6.1.4 Úmrtím nebo prohlášením za mrtvého

Služební poměr také skončí, pokud je příslušník bezpečnostního sboru prohlášen za mrtvého, kdy se smrt příslušníka prokazuje veřejnou listinou, která se vydává po ohledání těla zesnulého. Nelze-li tělo zesnulého příslušníka ohledat, člověka za mrtvého prohlásí i bez návrhu soud, pokud byl tento člověk účasten okolnostem, kdy se jeho smrt jeví jako jistá. V takovém rozhodnutí soud určuje i den smrti.

6.1.5 Dovršením věku 65 let

Dalším a posledním způsobem skončení služebního poměru je skončení služebního poměru dnem, kdy příslušník 31. prosince kalendářního roku dovršil věku 65. let, služební poměr skončí ke dni 31. prosince daného kalendářního roku. Ke stanovení této věkové hranice obecně vychází pracovníprávní předpis, kdy k dané věkové hranici vychází presumpce ztráty způsobilosti k výkonu funkce.

⁴⁵ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

7. PROPUŠTĚNÍ ZE SLUŽEBNÍHO POMĚRU PODLE § 42 ZÁKONA O SLUŽEBNÍM POMĚRU

Jak pro mnohé příslušníky bezpečnostních sborů, tak i pro mne je tento důvod „*propuštění ze služebního poměru*“ nepředstavitelný a to především z důvodu, že příslušník bezpečnostního sboru přichází o práci a toto může jak jeho samotného, tak členy jeho rodiny značně ovlivnit v běžném chodu života.

V uvedené kapitole si rozebereme všechny zákonné důvody propuštění ze služebního poměru, co vše musí být splněno, aby došlo k jejich realizaci a uplatnění, a dále roli služebního funkcionáře v procesu propuštění.

Propuštění ze služebního poměru je stejně jako skončení služebního poměru ukotveno v hlavě dvanácté zákona o služebním poměru, a to v znění ust. § 42 zákona o služebním poměru. Zákon o služebním poměru stanoví pouze taxativní výčet důvodů, pro které může být příslušník propuštěn.⁴⁶ Propuštění ze služebního poměru je definováno jako jednostranné rozhodnutí služebního funkcionáře vůči příslušníkovi bezpečnostního sboru, kdy tento zásah je bezesporu zpravidla velice citelný v důležitých zájmech příslušníka, přičemž je právě nezbytné stanovit podmínky, za kterých je možno dle zákona o služebním poměru služební poměr příslušníka ukončit.⁴⁷ Propuštění příslušníka z bezpečnostního sboru, tedy ze služebního poměru nemůže být provedeno v době, kdy byl tento příslušník uznán neschopným k výkonu služby pro nemoc či úraz. Služební funkcionář musí tedy příslušníka bezpečnostního sboru propustit pouze za podmínek, které jsou dány zákonem. Proces propuštění příslušníka bezpečnostních sborů ale klade velkou náročnost na samotného služebního funkcionáře, neboť je v tomto řízení citelně zasahováno do právního postojení samotného příslušníka, což má za následek, že takové řízení ve věcech služebního poměru musí být vedené pečlivě. Příslušníkovi, proti kterému je vedeno propuštění ze služebního poměru, musí být dán dostatečný prostor, aby on sám mohl uplatnit v řízení svá procesní práva a postavení.

⁴⁶ CHROBÁK, Jiří. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: praktický komentář*. Praha: WoltersKluwer, 2019. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-539-2.

⁴⁷ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

7.1 Propuštění z důvodu pravomocného odsouzení pro trestný čin spáchaný úmyslně

Podle znění ust. § 42 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru, musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník, jestliže: „*byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně.*“⁴⁸ „*Trestný čin je spáchán úmyslně, jestli pachatel chtěl způsobem uvedeným v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem nebo věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.*“⁴⁹

Z výše uvedeného citovaného paragrafového znění vyplývá, že příslušník bezpečnostního sboru musí být uznán vinným ze spáchání trestného činu, na jehož základě rozsudek nabyde právní moci. Následně musí být ze strany služebního funkcionáře doručeno rozhodnutí o propuštění příslušníkovi, a to za podmínky, že se služební funkcionář hodnověrně o těchto zmíněných skutečnostech dozví, přičemž samotné rozhodnutí o propuštění musí být příslušníkovi doručeno bezodkladně, avšak v samotném zákoně není nijak lhůta pro doručení stanovena, přičemž samotný rozsudek musí být právoplatný. Můžeme se však setkat s případy, kdy se služební funkcionář dozví o odsouzení příslušníka ze spáchání trestného činu. Poté služební funkcionář přistoupí k propuštění, a to bez ohledu na dobu, kdy doba pravomocného rozhodnutí soudu uplynula. Služební poměr příslušníka bezpečnostního sboru končí dnem, kdy bylo příslušníkovi takové rozhodnutí doručeno, přičemž příslušníkovi ani nevzniká nárok na odchodné nebo výsluhový příspěvek. V minulosti byl veden spor, zda zahlazení trestu vlivem amnestie brání k propuštění příslušníka ze služebního poměru, kdy rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září 2016 bylo stanoveno: „*Policistu, který byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně, je podle § 42 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, nutno*

⁴⁸ § 42 odst. 1 písm. a) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁴⁹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání.* Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019, str. 189. ISBN 978-80-7554-234-2.

*propustit ze služebního poměru i přesto, že bylo jeho odsouzení zahlazeno podle čl. IV odst. 3 rozhodnutí prezidenta republiky č. 1/2013 Sb., o amnestii ze dne 1. ledna 2013.*⁵⁰

7.2 Propuštění z důvodu pravomocného odsouzení pro trestný čin spáchaný z nedbalosti

Druhý důvod propuštění ze služebního poměru je v znění ust. § 42 odst. 1 písm. b) zákon o služebním poměru, definován tak, že ze služebního poměru musí být příslušník propuštěn, který „*byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti a jednání, kterým trestný čin spáchal, je v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka.*“⁵¹ Podle trestního zákona je trestný čin spáchán z nedbalosti vědomé, jestliže pachatel věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí a dále z nedbalosti nevědomě, které se pachatel dopustí, jestliže nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.⁵² Mezi nedbalostní jednání patří i jednání příslušníka bezpečnostního sboru, a to například hrubá nedbalost, kdy tato je definována jako bezohledné jednání pachatele potažmo příslušníka bezpečnostního sboru, což je neslučitelné s morálním profilem příslušníka bezpečnostního sboru. Co se týče jednání ze spáchání trestného činu, kdy příslušník jednal v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka, tak tohle jednání není nikde nijak definováno. Toto rozhodnutí musí služební funkcionář řádně odůvodnit s ohledem na konkrétní jednání příslušníka v daném rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru.

7.3 Propuštění z důvodu odklonu z trestního řízení

Třetí důvod propuštění ze služebního poměru dle ust. § 42 odst. 1 písm. c) zákon o služebním poměru, je definován tak, že ze služebního poměru musí být propuštěn příslušník, kdy bylo v řízení o úmyslném trestném činu pravomocně

⁵⁰ Rozsudek Nejvyššího právního soudu sp. zn. 10 As 61/2015-69 ze dne 14. 9. 2016.

⁵¹ § 42 odst. 1 písm. b) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁵² § 16 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

rozhodnuto o podmíněném zastavení jeho trestního stíhání⁵³), bylo pravomocně schváleno narovnání⁵⁴), „nebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení návrhu na potrestání a jednání, kterým trestný čin spáchal, je v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka.“⁵⁵ V tomto paragrafovém znění se jedná o způsob zvláštního typu propuštění, jež musí obsahovat rozhodnutí o propuštění podmíněno zastavením trestního stíhání, narovnání a podmíněné odložení návrhu na potrestání. Samotné podmíněné zastavení stíhání příslušníka může být v znění ust. § 307 zákona číslo 141/1961 Sb., pouze se souhlasem obviněného soudu v případě řízení ze strany státního zástupce podmíněně zastaveno. V tomto paragrafovém znění jsou uvedené důvody pro toto zastavení, kdy vzhledem k osobě obviněného a s přihlédnutím na jeho dosavadní způsob života a okolnostem případu lze takové rozhodnutí považovat za dostačující. V znění ust. § 309 zákona číslo 141/1961 Sb., kdy je vedeno řízení pro přečin, může být přípravné řízení ze strany státního zástupce rozhodnuto o zastavení nebo narovnání řízení, avšak se souhlasem obviněného, tedy příslušníka a poškozeného, jsou-li dle výše uvedeného paragrafu splněné zákonné podmínky.

Jako příklad si zde si můžeme uvést jeden případ z praxe, kdy v roce 2021 byl vedoucí příslušník středočeského kraje přistižen na dálnici za volantem jako řidič, kdy se podrobil dechové zkoušce s výsledkem 2,39 % alkoholu v dechu, kdy se tímto jednáním dopustil přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky dle ust. § 274 zákona č. 40/2009 Sb. Jakmile v tomto případě dostal vedoucí příslušník obvinění ze strany vyšetřovatelů, jeho nadřízený, ředitel krajské policie, ihned rozhodl o propuštění ze služby dle § 42 odst. 1 písm. d) zákona č.361/2003 Sb., pro takzvané zavrženíhodné jednání, tedy v tomto případě řízení v opilosti. V průběhu vyšetřování vedoucí příslušník přiznal, že řídil opilý a vyšetřovatel ho poučil o možnosti odklonu z trestního řízení v podobě podmíněného zastavení trestního stíhání. Vedoucí příslušník přislíbil,

⁵³ DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní řád: komentář*. Praha: WoltersKluwer, 2017. Komentáře (WoltersKluwer ČR). ISBN 978-80-7552-600-7.

⁵⁴ DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní řád: komentář*. Praha: WoltersKluwer, 2017. Komentáře (WoltersKluwer ČR). ISBN 978-80-7552-600-7.

⁵⁵ § 42 odst. 1 písm. c) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

že nebude v průběhu zkušební doby řídit vozidla a na konto pomoci obětem trestných činů složil částku 60 000 Kč, přičemž státní zástupce stíhání expolicisty zastavil.

7.4 Propuštění z důvodu uložení kázeňského trestu odnětí služební hodnosti

V pořadí čtvrtý důvod propuštění dle znění ust. § 42 odst. 1 písm. e) zákon o služebním poměru, je definován tak, že ze služebního poměru musí být propuštěn příslušník, kterému byl uložen kázeňský trest odnětí služební hodnosti.⁵⁶ Tento způsob propuštění patří mezi nejtvrďší tresty, a to především z důvodu toho, že když je odňata služební hodnost, tak se odebírá místo ve služební tabulce, na kterou se služební hodnost váže, tedy nemá tabulkové místo. Jedná se o nejpřísnější kázeňský trest, neboť příslušník již nemá systemizované místo, přičemž je důležitá míra jednání a následků. Odnětí služební hodnosti příslušníkovi je možno uložit za kázeňský přestupek se škodlivým následkem, jestliže jeho předchozí jednání v rámci kázeňského trestu v posledních 3 letech nevedlo k obnovení jeho kázně. Za dané jednání se považuje jednání příslušníka, které má znaky přestupku v rozporu s požadavky, které jsou kladeny na příslušníka, nebo příslušník, který opakovaně dosahuje neuspokojivých výsledků v rámci výkonu služby. Odnětí služební hodnosti v tomto případě pak provádí služební funkcionář, který rozhoduje zpravidla o propuštění příslušníka ze služebního poměru. Nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byl uložen kázeňský trest, je zároveň zahájeno řízení o jeho propuštění.

Zde si můžeme uvést také jeden příklad z praxe kázeňského přestupku, a to z Moravskoslezského kraje, kdy se policisté v době služby vyfotografovali s omilostněnou osobou, kdy tato osoba je v očích mnoha občanů vnímaná vlivem své minulosti zcela odlišně. V tomto případě ale ze strany služebního funkcionáře došlo pouze ke kázeňskému postihu, a to ke snížení základního tarifního platu o 10 % po dobu 3 měsíců.

⁵⁶ § 42 odst. 1 písm. e) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

7.5 Propuštění z důvodu porušení omezení stanovená zákonem

Uvedený důvod propuštění se váže k samotnému vzniku služebního poměru, kdy jedna z podmínek vzniku služebního poměru je, aby uchazeč nebyl členem politické strany nebo hnutí, přičemž uvedené podmínky musí být dodrženy po celou dobu trvání služebního poměru.

Podle ust. § 42 odst. 1 písm. f) zákon o služebním poměru, musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník, který „*porušil omezení stanovené v § 47⁵⁷*“, zákona o služebním poměru, z čehož plyne, že příslušníkovi je zakázáno být členem politické strany nebo politického hnutí, přičemž ani nesmí vykonávat činnost ve prospěch těchto organizací. Dle znění ust. § 48 odst. 2 zákona o služebním poměru, má příslušník právo, aby vykonával i jinou výdělečnou činnost, než kterou je služba, ale musí s výkonem této činnosti souhlasit služební funkcionář. Služební funkcionář uvedené žádosti příslušníka vyhoví jen v případě, pokud uvedená výdělečná činnost, o jejíž výkon příslušník žádá, nemůže vést ke střetu zájmů služby s osobními zájmy příslušníka a nemůže-li dojít k ohrožení dobré pověsti bezpečnostního sboru nebo důležitého zájmu služby.⁵⁸

7.6 Propuštění z důvodu pozbyetí státního občanství

Státní občanství je jeden z předpokladů pro vznik služebního poměru, přičemž ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. g) zákona o služebním poměru musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník, který „*pozbyl státní občanství České republiky⁵⁹*“. Jedná se tedy o občana České republiky, který vydá prohlášení, v němž se vzdává státního občanství k České republice při současném plnění následujících podmínek:

- a) *„trvale se zdržuje v cizině,*
- b) *není v České republice přihlášen k trvalému pobytu,*

⁵⁷ § 42 odst. 1 písm. f) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁵⁸ § 48 odst. 2 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁵⁹ § 42 odst. 1 písm. g) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

c) *je zároveň státním občanem cizího státu, nebo žádá o nabytí cizího státního občanství a prohlášení o vzdání se státního občanství české republiky činí v souvislosti s nabytím tohoto občanství.*⁶⁰

Výše uvedené paragrafové znění není nutné nijak více specifikovat, přičemž pokud se služební funkcionář dozví o pozbytí občanství příslušníka bezpečnostního sboru, přistoupí k jeho propuštění.

7.7 Propuštění z důvodu pozbytí zdravotní způsobilosti

Zdravotní způsobilost je jedním z dalších předpokladů pro samotný vznik služebního poměru. Příslušník bezpečnostních sborů je pravidelně co 2 roky kontrolován po zdravotní stránce v rámci preventivních lékařských prohlídek. Ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. h) zákona o služebním poměru, musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník, který *„podle lékařského posudku poskytovatele pracovnělékařských služeb dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu služby, s výjimkou zdravotních důvodů souvisejících s těhotenstvím.*⁶¹ Uvedený důvod propuštění se nejčastěji vztahuje na takové příslušníky, kteří byli dlouhodobě mimo výkon služby z důvodu nemoci, úrazu a podobně.

Příslušník bezpečnostnímu sboru se na žádost vedoucího funkcionáře musí podrobit lékařskému vyšetření a je povinen jej postoupit, kdy výsledkem je lékařská zpráva případně lékařské zprávy, pokud podstoupí více lékařských vyšetření. Lékařská komise je tedy povinna vystavit na příslušníka, na základě lékařských zpráv, posudek. Výsledkem posudku je klasifikace zdravotního stavu, ten je označen příslušnou klasifikační značkou. Klasifikační značka typu „D“ označuje dlouhodobou zdravotní nezpůsobilost pro výkon služby. Pokud je příslušníkovi takové klasifikační značení typu „D“ dle lékařského posudku stanoveno, v tomto typu se jedná o dvoustupňové propuštění, kdy nerozhoduje o propuštění lékař, ale lékařská komise a příslušník se může proti takovému

⁶⁰ § 40 odst. 1 zák. č. 186/2013 Sb., o státním občanství české republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky).

⁶¹ § 42 odst. 1 písm. h) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

rozhodnutí odvolat, přičemž služební funkcionář přistoupí k propuštění příslušníka tehdy, kdy má pravomocný lékařský posudek příslušníka. Jakmile se služební funkcionář dozví o pozbytí zdravotní způsobilosti příslušníka na základě klasifikačního značení typu „D“, přistoupí pak služební funkcionář bez prodlevy k jeho propuštění ze služebního poměru.

7.8 Propuštění z důvodu odnětí osvědčení o tělesné zdatnosti

Jak je tomu u zdravotní způsobilosti, tak i tělesná zdatnost je jedním z předpokladů pro vznik služebního poměru. Tak jako zdravotní způsobilost, tak i tělesná způsobilost je u příslušníků bezpečnostních složek pravidelně přezkoumávána, a to 1x do roka. Ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. i) zákona o služebním poměru, musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník, kterému bylo odňato osvědčení o tělesné zdatnosti nebo odborné způsobilosti stanovené zvláštním právním předpisem.⁶² Samotnou fyzickou zdatností rozumíme fyzickou prověrku příslušníka Hasičského záchranného sboru, a to pro místo, na které byl příslušník Hasičského záchranného sboru ustanoven. Pozbytím fyzické způsobilosti rozumíme ztrátu jedné z povinností, které jsou požadovány pro přijetí do služebního poměru. Jakmile se služební funkcionář dozví o odnětí tělesné způsobilosti příslušníka, přistoupí k jeho propuštění. Nutno ale podotknout, že posuzování tělesné zdatnosti u příslušníků Policie České republiky a Hasičského záchranného sboru České republiky se liší.

7.9 Propuštění z důvodu pozbytí osobnostní způsobilosti

Osobnostní způsobilost je stejně jako fyzická způsobilost jednou ze základních povinností, které musí uchazeč splňovat pro přijetí do služebního poměru. Narozdíl od fyzické způsobilosti se osobní způsobilost příslušníka bezpečnostního sboru nepřezkoumává pravidelně.

Ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. j) zákona o služebním poměru, musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník, který „*podle posudku psychologa*

⁶² § 72 zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 209/1994 Sb. a zákona č.273/2000 Sb.

bezpečnostního sboru pozbyl osobnostní způsobilost k výkonu služby“⁶³ „Za osobnostně způsobilého se považuje příslušník, u něhož byly podle psychologa bezpečnostního sboru zjištěny takové osobnostní charakteristiky, které jsou předpokladem pro výkon služby na místě, na které má být příslušník ustanoven.“⁶⁴ Vyzve-li služební funkcionář písemnou formou příslušníka bezpečnostního sboru, aby se podrobil osobnostní způsobilosti, je příslušník bezpečnostního sboru povinen se podrobit přezkoumání osobností způsobilosti, kterou zabezpečuje psycholog bezpečnostních sborů. Takové vyšetření se zaměřuje na emoční stabilitu, odolnost vůči stresu, žádoucí motivace, postoj a hodnoty atd. Po takovém psychologickém vyšetření, kdy psycholog příslušníka bezpečnostního sboru shledá nezpůsobilým pro výkon služby, může příslušník podat návrh na přezkoumání tohoto výsledku. Je-li i po tomto příslušník bezpečnostního sboru shledán z osobnostního hlediska nezpůsobilým pro výkon služby, služební funkcionář zahájí správní řízení o propuštění, kdy příslušník nemá možnost opravného prostředku, přičemž posudek o osobnostní způsobilosti musí být pravomocný.

7.10 Propuštění z důvodu omezení svéprávnosti

Uvedený důvod svéprávnost je také jedním ze základních splněných předpokladů pro vznik služebního poměru, přičemž v znění ust. § 42 odst. 1 písm. k) zákona o služebním poměru, musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník, kterému „byla jeho svéprávnost omezena.“⁶⁵ Jak již bylo zmíněno v kapitole o vzniku služebního poměru, svéprávnost vzniká u každého člověka dovršením věku 18 let, kdy se může stát příslušníkem bezpečnostního sboru. Pro samotné propuštění není podstatná délka zbavení svéprávnosti příslušníka, přičemž rozsudek o zbavení svéprávnosti vydává soud a musí být pravomocný. Jakmile se služební funkcionář dozví o omezení svéprávnosti, přistoupí k propuštění příslušníka z bezpečnostního sboru.

⁶³ § 42 odst. 1 písm. j) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁶⁴ § 79 odst. 3) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁶⁵ § 42 odst. 1 písm. k) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

7.11 Propuštění z důvodu uplynutí doby zařazení v záloze pro přechodně nezařazené

V předposledním důvodu propuštění ze služebního poměru ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. l) zákon o služebním poměru, je definováno, že musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník, kterému uplynula doba uvedená v § 32 odst. 2) a důvod pro zařazení do zálohy pro přechodně nezařazené nepominul.⁶⁶ V uvedeném znění ust. § 32 odst. 2) zákona o služebním poměru, je konstatováno, že do záloh pro přechodně nezařazení se řadí příslušníci, kteří jsou ve služebním poměru na dobu neurčitou, nebo jsou odvoláni ze služebního místa dle znění ust. § 26 odst. 4) zákona o služebním poměru, jehož nelze zařadit na jiné služební místo, pro které je stanovená nižší hodnota, avšak nejdéle po dobu 3 měsíců. Do nezařazení zálohy může být zařazen pouze příslušník, který je ve služebním poměru na dobu neurčitou.

7.12 Propuštění na žádost příslušníka

Tento důvod propuštění je jednou z nejběžnějších forem skončení služebního poměru, přičemž se jedná o svobodnou vůli příslušníka. Ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. m) zákona o služebním poměru, musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník, který „požádal o propuštění.“⁶⁷ Příslušník, který požádá o propuštění, tak musí učinit písemnou formou, kdy žádost nemá danou formu a v této žádosti mu musí být vyhověno. Taková žádost o propuštění musí obsahovat: „kdo ji činí, které věci se týká a co se navrhuje.“⁶⁸ Služebním funkcionářem může být v této žádosti rozhodnuto i v kratší době v rámci žádosti o propuštění. Příslušník může vzít žádost o propuštění zpět, avšak za předpokladu, že dosud služební funkcionář nevydal rozhodnutí. V tomto případě služební poměr končí po uplynutí dvou měsíční výpovědní doby, která počíná běžet prvního dne měsíce následujícího po doručení výpovědi. Anebo může také služební poměr skončit dříve, jestliže se tak příslušník, tedy ten kdo

⁶⁶ § 42 odst. 1 písm. l) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁶⁷ § 42 odst. 1 písm. m) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁶⁸ § 178 odst. 1 až 2 a § 179 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

žádá o propuštění ze služebního poměru ze služebním funkcionářem dohodnou o dřívějším skončení služebního poměru.

7.13 Propuštění z důvodu zániku platnosti osvědčení pro přístup k utajovaným informacím

Jeden z posledních důvodů propuštění ze služebního poměru je dle znění ust. § 42 odst. 2) zákona o služebním poměru, konstatováno, že ze služebního poměru musí být propuštěn příslušník, kterému zanikla platnost osvědčení, je-li osobou určenou ke styku s utajovanými informacemi a nelze jej ustanovit na jiné služební místo, a to ani po 1 roce zařazení v záloze pro přechodně nezařazené. Takový důvod plyne z odlišného postavení zpravodajských služeb, kdy je takový výkon služby spojen s potřebou oprávnění ke styku s utajovanými informacemi.

Ve znění ust. § 42 odst. 3 písm. b) zákona o služebním poměru, musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník ve služebním poměru na dobu určitou a kterému zanikla platnost osvědčení, je-li osobou určenou ke styku s utajovanými informacemi a nelze jej ustanovit na jiné služební místo.⁶⁹

7.14 Propuštění příslušníka na dobu určitou

Jako poslední důvod propuštění ze služebního poměru je ve znění ust. § 42 odst. 3 písm. a) zákona o služebním poměru, definováno, že musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník na dobu určitou, kdy služební místo, na něž byl ustanoven, bylo zrušeno v důsledku organizačních změn a příslušníka nelze ustanovit na jiné služební místo.⁷⁰ Pokud služební funkcionář nemůže ustanovit příslušníka na jiné služební místo, musí učinit bezodkladné kroky k jeho propuštění. Příslušníkovi takové rozhodnutí zakládá nárok na odchodné a výsluhové nároky, ale jen těm, kteří byli v minulosti ve služebním poměru a poté byli opětovně přijati do služebního poměru. Ve znění ust. § 42 odst. 3 písm. c) zákona o služebním poměru, musí být ze služebního poměru propuštěn příslušník ve služebním poměru na dobu určitou, který dosáhl

⁶⁹ § 43 odst. 3 písm. b) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁷⁰ § 43 odst. 3 písm. a) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

neuspokojivých výsledků ve výkonu služby podle závěru služebního hodnocení.⁷¹ Služební hodnocení se ve služebním poměru na dobu určitou provádí jednou za rok. Aby došlo k propuštění ze služebního poměru, musí být služební hodnocení pravomocné.

⁷¹ § 43 odst. 3 písm. c) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

8. PROPUŠTĚNÍ ZE SLUŽEBNÍHO POMĚRU Z DŮVODU PORUŠENÍ SLUŽEBNÍHO SLIBU

Samotný proces propuštění příslušníka bezpečnostního sboru ze služebního poměru ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru, je ve své podstatě velice specifický, neboť se jedná o snad nejproblematictější a kontroverzní důvod propouštěcí. A to v tom smyslu, že při samotném propuštění příslušníka ze služebního poměru musí být dle zákona v uvedeném paragrafovém znění současně splněno několik souběžných podmínek, a to bez výjimky.

Na tento důvod propuštění ze služebního poměru se výhradně váže zkrácené zvláštní řízení ve věcech služebního poměru, je ukotveno v znění ust. § 184 odst. 2 zákona o služebním poměru, kdy je zřejmé, že řízení o propuštění bude prvním krokem doručení rozhodnutí, na jehož základě byl příslušník propuštěn ze služebního poměru. Jedná se o první právní úkon, který je zároveň posledním, přičemž dostane rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru tzv. do ruky. Příslušník, proti kterému je vedeno řízení a který je účastníkem, se vůbec nedozví, že je vůbec účastníkem takového řízení a nemá ani tudíž možnost si prostudovat spis, navrhopat důkazy atd. Tento postup je určitý sled úkonů a jednání, kdy není sporu, že se jedná o druh správního řízení, kdy pojem správního řízení upravuje ust. § 9 správního řádu. Z judikatury můžeme uvést příklad podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2017, který konstatoval: *„Je-li ve zvláštním řízení o propuštění ze služebního poměru z důvodu uvedeného v § 42 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb. (zavrženíhodné jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru) prvním úkonem služebního funkcionáře doručení rozhodnutí o propuštění (§ 184 odst. 2 téhož zákona), je z povahy věci vyloučeno, aby propuštěný příslušník realizoval před vydáním rozhodnutí procesní práva účastníka řízení uvedená v § 174 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., jako je právo nahlížet do spisu, činit důkazní a jiné návrhy či právo vyjádřit v řízení své stanovisko. Tato práva může propuštěný příslušník logicky uplatnit*

až po předání rozhodnutí o propuštění či následně v odvolacím řízení.⁷² Rozhodnutí ve věcech služebního poměru nemají odkladný účinek, vyjma rozhodnutí, které ukládá určitá finanční plnění příslušníkovi.

Jak již bylo zmíněno v úvodu této kapitoly, pro propuštění příslušníka bezpečnostních sborů ze služebního poměru musí být současně splněny následující podmínky:

- a) jednání příslušníka musí porušit služební slib,
- b) jednání musí být zavrženíhodné,
- c) jednání musí vykazovat (naplňovat) znaky trestného činu,
- d) jednání musí být způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru.⁷³

Samotný služební slib a jeho znění již bylo vydefinováno v kapitole vzniku služebního poměru, kdy samotný služební slib má více etický kodex než právní, přičemž samotné porušení služebního slibu spočívá v konkrétním jednání, tedy způsobené podstatou trestného činu, kterého se svým jednáním dopustil příslušník bezpečnostního sboru a porušil tím zákonné povinnosti, tedy toto jednání vyžaduje konkrétní porušení zákonné povinnosti, jakož i další podmínky. Jinak řečeno, správní uvážení služebního funkcionáře při posouzení této podmínky je podmíněno odkazem na porušení konkrétní zákonné povinnosti.⁷⁴

Zavrženíhodným jednáním se předpokládá, že příslušník bezpečnostního sboru má být propuštěn, jestliže porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání a dalších úhrnných podmínek, z toho plyne, že příslušník nemůže být propuštěn ze služebního poměru, kdy jeho jednání není zavrženíhodné, ale přesto porušil služební slib. Samotný pojem zavrženíhodné jednání ale není nikde nijak definován. Zavrženíhodné jednání může představovat široké spektrum protiprávního jednání. O zavrženíhodné

⁷² Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 9 Ad 16/2015-78 ze dne 20. 12. 2017.

⁷³ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁷⁴ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

jednání se nejedná, jedná-li se o jednání z nedbalosti. S pojmem zavrženíhodné jednání se např. vypořádal Městský osud v Praze, kdy pojem: „*zavrženíhodné jednání odůvodnil tak, že od policisty, od kterého stát a veřejnost očekává, že nebude porušovat zákon a dopouštět se protiprávního jednání a naopak bude dodržovat zákony, a v případě, že jeho jednání dosáhne takového stupně, kdy lze hovořit o úmyslném protiprávním jednání, tak lze takové chování považovat za zavrženíhodné, neboť takové jednání nemůže mít důvěru veřejnosti a nesplňuje podmínky, které jsou kladeny na policistu.*“⁷⁵

Jako další příklad z judikatury, kdy byl příslušník bezpečnostního sboru propuštěn ze služebního poměru, si můžeme uvést rozsudek Městského soudu v Praze, kdy příslušník Policie České republiky porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu loupeže podle § 173 odst. 1, odst. 2 písm. a) a odst. 3 trestního zákoníku, ukončené ve stádiu přípravy podle § 20 odst. 1 trestního zákoníku, tím, že společně se stíhanými A. A., A. B., F. S. a B. T. jako člen organizované skupiny s přesným rozdělením rolí a funkcí připravoval po přesně neustanovenou dobu, minimálně však od května 2014, loupežné přepadení JUDr. R. B., a to tím způsobem, že za použití násilí a pohrůžky střelných zbraní donutí poškozeného v místě jeho bydliště k tomu, aby jim otevřel domácí trezor, resp. případně trezorovou místnost, kde se měla nacházet finanční hotovost ve výši nejméně 8,000.000 EUR, podle aktuálního kurzu ČNB pro den 27. 11. 2014 27,61 Kč/1 EUR nejméně 220,880.000 Kč, a toto jednání je způsobilé ohrozit dobrou pověst Policie ČR, kdy Městský soud konstatoval: „*Obecně lze konstatovat, že pokud je proti policistovi vedeno trestní řízení, je v pravomoci příslušného služebního funkcionáře uvážit postup podle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru, a tedy případně rozhodnout o propuštění takového policisty z důvodu, že porušil služební slib a dopustil se zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu, a které je schopno poškodit důvěru v policii. Jestliže k takovému rozhodování přistoupí služební funkcionář v době, kdy přípravné řízení trestní je na samém začátku, lze konstatovat, že na sebe bere velkou zodpovědnost za to, aby náležitě objasnil všechny skutečnosti potřebné pro to, aby si mohl učinit*

⁷⁵ Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 11Ad 22/2014-49 ze dne 23.9.2015.

závěr, že k takovému jednání došlo, že má znaky trestného činu, že je tedy porušením služební slibu, že je zavrženíhodné, a že je schopno narušit důvěru v ozbrojený sbor.“⁷⁶

V zákoně o služebním poměru není také nijak definován pojem, který se považuje za jednání, které musí vykazovat (naplňovat) znaky trestného činu. Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.⁷⁷ Z judikatury můžeme uvést příklad, kdy Městský soud v Praze ze dne 23. 10. 2015 vydal rozhodnutí ve věci policisty České republiky, který ve svém volnu (v soukromém životě) prováděl ve služebním stejnokroji dohled nad silničním provozem, řídil jej a usměrňoval podle požadavků soukromých filmových produkčních společností a za takovou činnost pobíral pravidelně dohodnutou odměnu, odchýlil se významným způsobem od plnění svých služebních povinností, přestože si byl (či musel být) vědom toho, že porušuje služební přísahu, a minimálně tak svým jednáním ohrožuje dobrou pověst bezpečnostního sboru, kdy bylo konstatováno: „ *že je podezřelý z přečinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, kdy vykonával v době svého volna mezi službami, kdy měl nařízen nepřetržitý odpočinek, v kompletním služebním stejnokroji Z § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru, podle kterého platí, že příslušník musí být propuštěn, jestliže porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru, ze kterého vyplývá, že ukončit služební poměr příslušníka jeho propuštěním lze v důsledku jednání, které má znaky trestného činu.“⁷⁸*

Pověst bezpečnostního sboru je především tvořena příslušníky, kteří jsou ve služebním poměru. V zákoně o služebním poměru nikde nenalezneme definici dobré pověsti. Tedy je velmi těžké posoudit, co znamená porušit dobrou pověst bezpečnostního sboru. Dle mého názoru dobrá pověst bezpečnostního sboru nebude nikdy u všech občanů České republiky naplněna. Co se týče

⁷⁶ Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 8Ad 6/2016-80 ze dne 19.6.2018.

⁷⁷ DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: WoltersKluwer, 2015. Komentáře (WoltersKluwer ČR). ISBN 978-80-7478-790-4.

⁷⁸ Rozsudek městského soudu v Praze sp. zn. čj. 11 Ad 22/2014-49 ze dne 23. 10. 2015.

samotného rozhodování služebního funkcionáře, ten nerozhoduje o tom, co je a co není dobrá pověst bezpečnostního sboru, ale rozhoduje o tom veřejné mínění občanů. Samotné posouzení dobré pověsti bezpečnostního sboru je velmi problematické, a to i vzhledem k tomu, o jaký konkrétní posuzovaný případ se jedná. Každý policista je specifická osobnost, kdy v souvislosti s výkonem pravomoci může například u služebního zákroku nesprávně vyhodnotit situaci s konečným následkem ublížení na zdraví týrané osoby nebo nerozpoznání domácího násilí. Samotná škála jednání, kdy příslušník bezpečnostního sboru může ohrozit její dobrou pověst, je velice různorodá, avšak takové jednání by mělo vždy vykazovat znaky úmyslného trestného činu, přičemž samotné prokazování je třeba spojit s porušením hodnot výkonu služby příslušníka bezpečnostního sboru.

8.1 Rozhodnutí služebního funkcionáře o propuštění

Tak jak už bylo zmíněno v úvodu kapitoly o propuštění ze služebního poměru, tak i samotné rozhodnutí služebního funkcionáře a propuštění ze služebního poměru je pro mnohé z nás nepředstavitelné, a to především z důvodu, že příslušník přichází o práci a může jak jeho, tak i rodinné členy značně ovlivnit v běžném chodu života.

Samotný zákon o služebním poměru definuje, za jakých podmínek může být příslušník propuštěn, dále také definuje, kdy má být samotné rozhodnutí o propuštění služebního funkcionáře doručeno příslušníkovi. Ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. b) až d) a písm. f) a odst. 3 písm. c) zákon o služebním poměru, musí být rozhodnutí příslušníkovi doručeno bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy tento důvod vznikl.⁷⁹

Služební funkcionář může ve věcech skončení služebního poměru ve znění ust. § 42 odst. 4, zákon o služebním poměru, rozhodnout o propuštění příslušníka ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. a) až k), skončí-li jeho služební

⁷⁹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

poměr dnem doručení rozhodnutí o propuštění.⁸⁰ Ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. l) zákona o služebním poměru, skončí jeho služební poměr uplynutím 2 kalendářních měsíců následujících po dni doručení rozhodnutí o propuštění.⁸¹ Ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. m) zákona o služebním poměru skončí jeho služební poměr uplynutím 2 kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti o propuštění, jestliže služební funkcionář nerozhodne na základě žádosti příslušníka o době kratší.⁸²

Při propuštění příslušníka podle znění ust. § 42 odst. 2), odst. 3) zákon o služebním poměru, skončí služební poměr příslušníka uplynutím 2 kalendářních měsíců následujících po dni doručení rozhodnutí o propuštění, jestliže služební funkcionář nerozhodne na základě žádosti příslušníka o době kratší.⁸³

⁸⁰ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁸¹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁸² TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁸³ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

9. VÝSLUHOVÉ NÁROKY PŘÍSLUŠNÍKŮ BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ

Na skončení služebního poměru navazují výsluhové nároky, protože výsluhové nároky jsou vždycky spojeny se skončením služebního poměru každého příslušníka, na kterého se vztahují a má na ně nárok.

Výsluhové nároky a jejich funkce příslušníkům bezpečnostních sborů se svým principem a charakterem od sebe liší, přičemž samotný nárok je definován jako „*korektní právo účastníka služebního poměru na určité plnění nebo konání, které je právně vynutitelné. Nárok je vlastností subjektivního práva tehdy, je-li vykonatelný a může být vymáhán.*“⁸⁴ Výsluhové nároků mají funkci „regulační, kompenzační, sociální a motivační.“⁸⁵ Regulační funkce výsluhových nároků slouží k regulaci věkové struktury příslušníků bezpečnostních sborů, což je právě úzce spojeno s fyzickou způsobilostí a zdravotním stavem příslušníka. Tím je myšleno, že příslušník po dosažení určitého věku, a to u každého individuálně, sám zvážil po fyzické způsobilosti s ohledem na zdravotní stav své další setrvání u bezpečnostního sboru, přičemž je motivován k dobrovolnému ukončení služebního poměru, kdy jako motivátor slouží peněžitě plnění na důstojný odchod do výslužby.

Kompenzační funkce výsluhových nároků spočívá v poskytnutí kompenzace za nepříznivé podmínky výkonu služby v bezpečnostních sborech, její nebezpečnost a časovou, fyzickou a psychickou náročnost, podrobení se tuhé služební kázni a za celou řadu omezení základních práv v době trvání služebního poměru.⁸⁶

Sociální funkce spočívá v usnadnění přechodu po skončení služebního poměru do nového zaměstnání, s čímž právě souvisí ztráta získané kvalifikace vlivem

⁸⁴ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. Olomouc: ANAG, 2009. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-541-2, str. 207.

⁸⁵ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1. 10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁸⁶ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1. 10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

délky služebního poměru, který má dopad na životní úroveň samotného příslušníka a jeho rodiny, ale není tomu tak ve všech případech.⁸⁷

Naopak funkce motivační slouží k tomu, aby příslušníci ve služebním poměru setrvali u bezpečnostního sboru co nejdéle, a to do doby, než dosáhnou maximální výměry výsluhových nároků.⁸⁸

Jako výsluhový nárok naopak nelze označit nárok na úmrtí, neboť nemá žádný význam, jak dlouho služební poměr příslušníka trval. Stejně tak i příspěvek na pohřeb příslušníka s vlivem délky služebního poměru není nijak významný.⁸⁹

9.1 Odchodné

Odchodným rozumíme jednorázové plnění peněžních prostředků, které souvisí s ukončením služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru. Tato částka činí jeden měsíční hrubý příjem příslušníka, přičemž za každý rok trvání služebního poměru se tato částka o jednu třetinu zvyšuje, a to ve výši jednoho měsíčního příjmu, ale maximálně však do její šestinásobné výše.⁹⁰ Takový nárok na odchodné vzniká příslušníkovi, který byl ve služebním poměru nejméně 6 let, a nebo po dosažení věku 65 let nebo při propuštění ze služebního poměru, krom výjimek, kdy je příslušník pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin, anebo když je proti němu vedeno řízení o úmyslném trestném činu, které bylo podmíněčně zastaveno.⁹¹

Příslušníkem bezpečnostního sboru, který nemá nárok na odchodné, je takový příslušník, který porušil služební slib, a to takovým způsobem, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu, nebo ohrozil dobrou

⁸⁷ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁸⁸ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. Olomouc: ANAG, 2009. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-541-2.

⁸⁹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁹⁰ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁹¹ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

pověst bezpečnostního sboru uvedenou ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru. Nárok na odchodné nevznikne také příslušníkovi bezpečnostního sboru, který požádal o propuštění, kdy je proti němu vedeno trestní řízení pro trestný čin spáchaný úmyslně. V takovém případě se mu však nárok na odchodné obnoví, jestliže následně není za tento trestný čin pravomocně odsouzen nebo nebylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném zastavení jeho trestního stíhání nebo nebylo pravomocně schváleno narovnání nebo nebylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení návrhu na potrestání.

Pro vznik odchodného je důležitá doba trvání služebního poměru především s předchozím vznikem služebního poměru na území České republiky a to do 31. prosince roku 1992, a taktéž předchozího Československa, a to s výjimkou, kdy byl zařazen v neplacené záloze nebo neschopen služby. Tomu, kdo byl zproštěn výkonu služby, je vyplácen rozdíl, o který byl ve službě krácen.⁹²

Do odchodného se nezapočítává doba, kdy byl příslušník zařazen v neplacené záloze, krom výjimky, kdy byl v záloze z důvodu, kdy byla čerpána mateřská dovolená nebo rodičovská dovolená poskytnutá příslušníkovi v rozsahu, v němž je příslušníci poskytována mateřská dovolená, a zvolení do funkce v odborové organizaci.

Pokud příslušník bezpečnostního sboru skončí služební poměr a již v minulosti mu bylo vyplaceno odchodné, tak při novém skončení služebního poměru se částka odchodného sníží o částku, která mu byla v minulosti již vyplacena. Pokud je příslušníkovi vyplaceno odchodné ve stejné nebo vyšší výměře, než činí výměra odchodného, která mu vznikla, tak se toto odchodné nevyplácí.⁹³

Samotné odchodné nemá nic společného s tím, kdy je příslušník bezpečnostního sboru služebním funkcionářem postaven mimo službu, a to

⁹² TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁹³ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

od určitého data, tedy příslušník nevykonává službu. Tímto momentem příslušník pobírá 50 % platu a může vykonávat jinou výdělečnou práci. Má-li příslušník bezpečnostního sboru vyživovací povinnost, je tato částka služebního příjmu vyšší.

9.2 Výsluhový příspěvek

Výsluhový příspěvek je v současné době hodně protřásané téma, a to především z důvodu chystané novelizace zákona o služebním poměru, kdy dle některých názorů by právě v tomto institutu mělo dojít k posunu hranice o nároku na výsluhový příspěvek.

Výsluhový příspěvek náleží příslušníkovi bezpečnostních sborů ve výslužbě při skončení služebního poměru, a to po minimálně 15 letech výkonu služby. Nárok mu na něj nevzniká ze stejných důvodů, jaké vylučují nárok bývalého příslušníka na odchodné.⁹⁴

Po 15 letech služby je příslušníkovi ve výslužbě měsíčně vyplácen výsluhový příspěvek ve výši 20 % jeho měsíčního služebního příjmu. Do 20. roku služby se zvyšuje o 3 % za každý další ukončený rok, do 25. roku o 2 % a za každý další ukončený rok o 1 % až do maximální výše 50 % jeho měsíčního služebního příjmu.⁹⁵

Naopak ten příslušník bezpečnostního sboru, který nesplňuje požadovaná kritéria, nemá nárok na výsluhový příspěvek, to se týká i např. pravomocného odsouzení pro úmyslný trestný čin.

Samotný výsluhový příspěvek je poskytován bývalému příslušníkovi opakovaným plnění peněžitých nároků, které právě souvisí se skončením služebního poměru, neboť porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženého jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru.

⁹⁴ § 157 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁹⁵ § 158 a § 167 odst. 3) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

9.3 Úmrtné

Úmrtné náleží pozůstalým bez ohledu na to, zda příslušník zemřel v souvislosti s výkonem služby nebo bez této souvislosti, kdy *„úmrtné je jednorázovým peněžitým nárokem souvisejícím se skončením služebního poměru příslušníka, jehož smyslem je zmírnění propadu životní úrovně pozůstalých po příslušníkovi.“*⁹⁶ Pozůstalými se v tomto případě rozumí manžel nebo manželka, nezaopatřené děti a rodiče nebo další osoby, pokud byly na zemřelého odkázány výživou.⁹⁷ Těm vzniká po navýšení v novele zákona o služebním poměru účinné od 1. 1. 2018 nárok na dvanáctinásobek měsíčního služebního příjmu příslušníka.⁹⁸

Samotné úmrtné je vypláceno jednorázově a to do 30 dnů, ode dne skončení služebního poměru, přičemž nelze provádět srážky ve prospěch bezpečnostního sboru.

9.4 Příspěvek na pohřeb

Bezpečnostní sbor na žádost pozůstalých po bývalém příslušníkovi, zemřel-li na území České republiky (mimo válečný stav), nebo v zahraničí, kde pobýval ze služebních důvodů, zajistí úhradu nákladů na jednoduchý pohřeb zemřelého příslušníka nebo jen *„úhradu nutných výdajů na jednoduchou rakev s kovovou vložkou a úhradu poplatků a dopravného za převoz do místa pohřbu.“*⁹⁹

V dané věci příspěvku na pohřeb služební funkcionář vydává rozhodnutí ve věcech služebního poměru, které se právě týkají příspěvku na pohřeb, kdy účastníkem takové řízení je pozůstalý případně více pozůstalých.

Co se týče výše maximálních nákladů na příspěvek na pohřeb, tak tato není nijak stanovena, avšak toto rozhodnutí zůstává na zvážení služebního

⁹⁶ TOMEK, Petr. *Slovník služebního poměru*. Olomouc: ANAG, 2009. Právo (ANAG), str. 256. ISBN 978-80-7263-541-2,

⁹⁷ TOMEK, Petr a Zdeněk FIALA. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.

⁹⁸ § 164 odst. 1 až 3) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁹⁹ § 164a odst. 1 až 2) zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

funkcionáře. Samotný nárok na příspěvek na pohřeb se u zemřelého příslušníka nijak neliší délkou jeho služebního poměru.

ZÁVĚR

Tématem této bakalářské práce byly „*Právní aspekty skončení služebního poměru*“ a to u příslušníků bezpečnostních sborů. Samotné téma se ukázalo na zpracování jako velmi rozsáhlé a to především i z důvodu, že samotný zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů je velmi obsáhlý, členitý a striktně daný, přičemž příslušníci bezpečnostních sborů mají nespočet povinností a musí dodržovat některá práva a povinnosti v tomto zákoně, přičemž stát je v této rovině zaměstnavatelem příslušníků bezpečnostních sborů. Jak již bylo zmíněno v úvodu, samotný zákon o služebním poměru by však měl v roce 2024 dostat částečné nové podoby, kdy by měl být novelizován, ale obsah této novelizace není v současné době znám.

Cílem zpracování této bakalářské práce bylo vystihnout specifické rysy samotné právní úpravy služebního poměru, ale také celkový proces řízení ve věcech služebního poměru, dále vzniku služebního poměru a následného skončení služebního poměru potažmo propuštění ze služebního poměru a s tím spjaté výsluhové nároky příslušníků bezpečnostních sborů.

Jak jsem již zmínil, tématem bakalářské práce byly právní aspekty skončení služebního poměru, kterému se věnuji jako samostatné problematice. V této bakalářské práci a analýzou danému tématu jsem se snažil analyzovat současnou právní úpravu zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, přičemž jsem čerpal z komentářů tohoto zákona se spojitostí s vydanou judikaturou k dané problematice.

Dle mého názoru by měl každý příslušník bezpečnostního sboru znát a orientovat se v zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, protože dříve nebo později se jej bude týkat, a to ve smyslu odchodu od bezpečnostních složek, ale především by měl sám příslušník vědět, jaké jsou jeho práva a povinnosti, které mu vznikají ve služebním poměru. Příslušník bezpečnostního sboru by dle mého názoru měl mít stěžejní znalost paragrafového znění ust. § 42 zákona o služebním poměru ve smyslu propuštění ze služebního poměru, neboť tento institut je velmi důležitý v rámci jeho dodržování, aby nebyl příslušník propuštěn ze služebního poměru.

Já osobně ale vnímám některá ustanovení a důvody pro propuštění ze služebního poměru dle znění ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru jako ne zcela jasná a určitá, jako je například výklad pojmu „*zavrženíhodné jednání*“, kdy toto jednání není nikde přesně definováno a je posuzováno individuálně, přičemž někteří toto ustanovení označují jako protiústavní. V tomto směru jsou kladeny na služební funkcionáře nelehké nároky na posuzování tohoto institutu, a právě novelizace služebního zákona by v tomto směru mohla napomoci k usnadnění definice tohoto pojmu.

Jako další problematické vidím propuštění ze služebního poměru ve znění ust. § 42 odst. 1 písm. f) zákona o služebním poměru, kdy příslušník nesmí být členem politického hnutí apod., a nesmí vykonávat jinou výdělečnou činnost, krom služebního poměru, kdy se dle mého názoru jedná o příliš velkou sankci ve smyslu propuštění ze služebního poměru, zde bych navrhoval spíše kázeňský trest pro příslušníka bezpečnostních sborů. Samotný kázeňský trest by ale dle mého názoru měl být posuzován individuálně, a to na základě povahy porušení zákona o služebním poměru. V tomto směru plně souhlasím s důvody propuštění, kdy je příslušník členem politického hnutí, nebo obdobné pozice, přičemž kázeňský trest by měl spíše směřovat a byl individuálně posuzován za již zmíněnou výdělečnou činnost.

Dle mého názoru bych zcela ze zákona o služebním poměru také vypustil znění ust. § 42 odst. 1 písm. l) zákona o služebním poměru, neboť jako důvod propuštění je uveden důvod propuštění zařazení pro přechodně nezařazené, to proto, že se podle mě jedná o nadbytečné, nebo podle mě vznikl z důvodu, že v minulosti nebylo možno příslušníka propustit z důvodu jeho nekvalitní práce. Pokud příslušník neodvádí kvalitní práci, může být dle služebního hodnocení přeřazen do zálohy a po uplynutí 3 měsíců v záloze je možno jej propustit.

Co se týče výsluhových nároků, jeho specifikum dle mého názoru je hlavně motivace k setrvání u bezpečnostního sboru. Ale pro mnohé je hranice 15 let služby, kdy vzniká nárok na výsluhový příspěvek moc dlouhá. V rámci připravované novelizace zákona o služebním poměru bych v tomto článku aplikoval finanční příspěvek ke mzdě do 15 let služby jako motivaci pro příslušníky, kteří nemají ještě nárok na výsluhový příspěvek.

Jako hlavní přínos této bakalářské práce vidím v tom, že samotné téma bakalářské práce mi vneslo důkladnější náhled do zákona o služebním poměru a sám cítím jako příslušník bezpečnostního sboru oporu v tomto zákoně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. **Tomek, Petr a Fiala, Zdeněk.** *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1.10. 2019. 3 aktualizované a rozšířené vydání.* Olomouc: Anag, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.
2. **Tomek, Petr.** *Slovník služebního poměru.* Jihlava: ANAG, 2009. ISBN 978-80-7263-541-2.
3. **Fiala, Zdeněk.** *Kázeňské trestání příslušníků bezpečnostních sborů.* Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2018. ISBN-978-80-7251-484-7.
4. **Draščík, Antonín, a další.** *Trestní zákoník (č. 40/2009 Sb.) - komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-790-4.
5. **Draščík, Antonín a Fenyk, Jaroslav.** *Trestní řád (č. 141/1961 Sb.) - Komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-600-7.
6. **Chrobák, Jiří, a další.** *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-539-2.
7. **Švestka, Jiří, Dvořák, Jan a Fiala, Josef.** *Občanský zákoník (zák. č. 89/2012 Sb.). Komentář. Svazek I (obecná část) - 2. vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-656-6.
8. **Bělina, Miroslav.** *Pracovní právo 6 vydání.* Praha: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-283-0.
9. **Heřman, Radomír.** *Pořádková činnost policie vybrané kapitoly I.* Praha: policejní akademie České republiky v Praze, 2022. ISBN 978-80-7251-527-1.
10. **republiky, Policie České.** *Policie České republiky.* Praha: Publisher Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN-978-80-270-0664-9.

Právní předpisy:

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 299/1920 Sb., o četnictvu

Zákon č. 153/1923 Sb., kterým se upravují některé služební poměry četnictva a některé četnické požitky

Zákon č. 230/1922 Sb., o sborech a bezpečnosti

Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Nařízení vlády č. 506/2004 Sb.

Judikatura:

Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 489/2014 ze dne 17. 7. 2014.

Rozsudek Nejvyššího právního soudu sp. zn. 10 As 61/2015-69 ze dne 14. 9. 2016.

Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 11Ad 22/2014-49 ze dne 23. 10. 2015.

Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 8Ad 6/2016-80 ze dne 19. 6. 2018.

Rozsudek městského soudu v Praze sp. zn. čj. 11 Ad 22/2014-49 ze dne 23. 10. 2015.

Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 9 Ad 16/2015-78 ze dne 20. 12. 2017.